

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY

VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena :
 Na celý rok — — 4 koruny — hal.
 Na pol roka — — 2 „ — „
 Na štvrt roka — — 1 „ — „
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor :
 Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 páp. komorník.
Majiteľ a vydavateľ :
 JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo :
 Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
 Sem sa majú posilať predplatky, taktiež dopisy do novin
 ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
 Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Rozprestrenie vojenskej povinnosti a haličské tisíce.

Samuel Hazai, minister honvédstva, v zasadení válečnej snemovne predostrel návrh tým cieľom, aby naša obranná moc mala zábezpečené nové rezervy na ten pád, keď by na ne bola potreba.

Je pravda, že terajšia veľká vojna nadobudla takých rozmerov, že nie státisíce, lež čo dosiaľ ešte nikdy nebolo, milliony stoja v zbrani a boj vedie sa o žitie a bytie. Každý vie, že stojíme v boji proti veľkej presile nepriateľa a s úplnou hrdosťou môžeme povedať, že v tých bojoch obrovskej vojny naši hrdinskí bojovníci s nadľudskou smelosťou bojujú a tí, čo doma ostali, s obdivuhodnou usilovnosťou a oddanosťou plnia všetky úlohy, ktoré na nich válečný stav ukladá. Každý vlast svoju uprimne milujúci občan aj povedomý si je toho, že v záujme zdarného prebojovania tohto boja urobí treba všetko, čo je len možné. Prvou úlohou je teda postarať sa o to, aby počet našich bojovníkov neklesol a na miesto tých, ktorí nemôžu ďalej bojovať, aby vstúpili noví. Zcela prirodzená vec je, že zápas takýchto obrovských síl vyžaduje aj stupňovanejšie doplnovanie jak spoločnej armády, tak honvédstva a domobrany, landšturm.

Dľa zákonného návrhu, ktorý minister honvédstva predostrel válečnému snemu, povinnosť domobranná, landšturmová rozprestiera sa aj na 18-ročných a ešte aj na 43—50-ročných jednotlivcov. Prvú klasu domobrany, landšturm

budú tvoriť 18—42-roční, druhú klasu ale 43—50-roční domobranci.

Válečnému snemu predostrená zákonná predloha obsahuje aj poriadky, že od tohto času celá domobrana, landšturm, môže byť upotrebená ku doplneniu spoločnej armády a honvédstva. Na tento cieľ ale druhú triedu domobrany, landšturm (43—50-ročných), možno upotrebiť len výnimočne, totižto, táto druhá trieda landšturm koná službu vôbec mimo bojišťa, na bojišti len vtedy, keď to zvláštna potreba vyžaduje.

Minister honvédstva túto svoju predlohu odôvodňuje odvolávaním sa na terajšie verejné pomery a spolu udáva, že sa dá previesť bez všetkej ťažkosti. Vyzdvihuje, že naše zdravotnicke pomery a živobytie sú také, že 18-roční mladíci zväčša už sú v takej telesnej sile, aká je potrebná ku vojenčine, z druhej strany ale aj vyše 43-roční mužovia v prevažnej časti súci sú k tomu, aby aj na bojišti, na každý pád ale mimo bojišťa konali službu, v ktorom páde takúto službu konajúci mladší vojaci budú poslaní na bojište.

O zákonnej predlohe ministra honvédstva v zasadeniach válečnej snemovne svoju mienku nestrannne vysloví spojená opozícia. Z kresťanskej ľudovej strany na tento návrh v interpeláciách posvietia krajinskí vyslanci Štefan Rakovszky a Karol Huszár. Veľmi nápadné je ale, že keď minister honvédstva prijatím jeho návrhu žiada splnomocnenie, aby uhorskí 18—50-roční landšturmisti upotrebení mohli byť ku doplneniu vojenských sborov spoločnej armády, pozostávajúcej z rakúskych občanov, pri tom zcela

zapomína na tisíce a tisíce tých ubehlíkov z Haliče a z Bukoviny, ktorí zaplavujú takmer všetky kraje Uhorska. Medzi týmito ubehlíkmi, ktorí pred očami vrchnosti verejne a potajomne, dovolené a zakázané kšefty robia po celej krajine, najde sa dosť 18—50-ročných zdravých landšturmistov. Týchto treba v prvom rade pochytiť a assentovať! Veď to len predsa neide, aby uhorskí občania, nedospelí mladíci a do 50-roční otcovia krv svoju vylievali za Haličanov a za Bukovincov, ktorí zneužívajú u nás poskytnuté im pohostinstvo, predbežným skupovaním potravných článkov zapríčiňujú drahotu, úžerou zdierajú a vyžierajú ľud pospolitý.

Akonáhle zákon o rozšírení vojenskej povinnosti v Rakúsku do života uvedený bude cisárskym nariadením, vláda nech bezodkladne pošle ta všetkých rakúskych občanov. Kto sa v Rakúsku nedostaví ku assentírke, nech ho čo aj násilne assentujú v Uhorsku. Čím viacej landšturmistov assentujú z haličských a bukovinských ubehlíkov, tým menej budú potrebovať našich ľudí.

Vlast svoju brániť nech sa už raz naučia aj tí haličskí a bukovinskí občania, ktorí posiaľ boli tej mienky, že im patrí celý svet a že slobodne vyžierať môžu každú krajinu, v ktorej sa octnú. Keď sa nehanbia od štátu a svojich súverníkov ku každodennej výžive podporu priímať, nech sa nehanbia zbraň nosiť za tú krajinu, v ktorej sa narodili.

Jestli válečná snemovňa prijme návrh ministra honvédstva, nech ho odhlasuje s tým prísny nariadením: **aby ku assentírkam postavení boli bez rozdielu všetci 18—50 roční ubehlíci z Haliče a z Bukoviny!**

Jeho eminencia kardinál, knieža-primas dr. Ján Csernoch

o hrdinskom pešom pluku 26-tom.

Šesťadvadsiaty hrdinský peší pluk domáci ostrihomský, ako všestranne známo, zvlášte vyznačil sa v ťažkých bojoch karpátskych. Jeho eminencia opravde otcovskou pečlivosťou sledujúce osudy zmužilých bojovníkov našich a hrdinský peší pluk domáci ostrihomský vyzna-

čil milostivým prípisom na veliteľa pluku upraveným, nasledujúcej osnovy:

Osvietený pán generál!

Odkedy naša slávna armáda, bojuje svoj zápas historického významu s našimi početnými nepriateľmi, aby obránila našu drahú vlasť, rodinný krb a aby zabezpečila pokojné napredovanie nášho tisícročného národa, so živou zaujímavosťou, s pozornosťou sprevádzam držanie sa domáceho pluku môjho sídelného mesta, 26. pešieho pluku.

Vlasteneckou hrdosťou ma naplnily vždy tie zprávy, ktoré o slávnych válečných činoch nášho statného a hrdinského pluku prinášaly chýry nám, ktorí sme s napruženým očakávaním čakali výsledok páru nemajúcej obetavosti našich bojovníkov nepoklátiteľnej smelosti. Šesťadvadsiaty peší pluk v posledné časy podal noví dôkaz svojho vynikajúceho hrdinstva, svojej obdivuhodnej vytrvalosti a svojej sebaobetavej oduševnenosti za spravodlivú vec našej vlasti. Toto hrdinské držanie sa iste vyžiadalo mnoho obetí. Nech bude požehnaná pamiatka tých hrdinov pluku, ktorí svoju krv vyliali za nášho pomazaného Panovníka a za našu milú vlasť a nech ich sprevádza do hrobu povďačné uznanie všetkých nás. Ktorým však Božská prozretelosť dovolila, aby v ďalšom boji dokázali svoje hrdinstvo, tých naše vrelé modlitby sprevádzajú na ich ťažkých, únavných cestách s tou vrelou túžbou, aby ich odhodlanosť a vytrvalosť zabezpečila konečný výsledok našej svätej veci. S najväčšou radosťou použijem príležitosť, aby som z príležitosti novšieho, slávy plného držania sa nášho domáceho pluku dal výraz svojej hlbokoj úcte a hrdosti, ktorú cítim naproti pluku, o to prosiac vašu Excellenciu, aby ste tieto moje city ráčili tlumočiť pred dôstojníckym sborom a mužstvom pluku a aby ste pre pluk ráčili prijať tých 10.000 cigarett, ktoré súčasne posielam čo malý znak svojho uznania.

V Ostrihome, 17. apríla r. 1915.

Ján Csernoch,

kardinál, knieža-primas arcibiskup ostrihomský.

Kresťanský svetový názor je blahonosný bez výmenky pre každého.

Udalosti svetovej vojny.

Vojna proti Rusom.

Odrazené ruské útoky.

Úradná zpráva vydaná 16. apríla.

V Poľsku jeden ruský útok pri Blogie, od Pietrekova na východ, *sme odrazili*.

Pri dolnom toku Nidy naše delostrelectvo svojou palbou *podpálilo jeden ruský sklad na strelivo*. Rusi s veľkou ztrátou, takrečeno útekem, *opustili viac svojich streleckých zákop*, ktoré boli vystavené najúčinnivejšej palbe našich batterii.

Na karpátskom fronte Lesných Karpátov bol kde-tu boj. Napredujúcu ruskú pechotu, ako vždy, so značnou ztrátou *sme odbili; zajali sme 450 Rusov*.

Čiastočný boj, svedený v údolí Stryje, mal za následok *ďalších 268 zajatcov*.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Neutrálna kritika o položení antantu.

(Ruska, Francúzska a Anglicka.)

Zürich, 17. apríla. Noviny «Neue Züricher Nachrichten» píše: Jestli znaky neklamú, tak válečné položení, napriek každému protivnému tvrdeniu, dosiahlo už svoj vrchol. *Antant stojí pred prehratou hrou*. Tri veci charakterizujú položení: úplný nezdar novej francúzskej offensívy medzi riekami Maas a Mosel, ztroskotanie sa rozhorčenej offensívy Rusov v Karpátoch a predbežné zastavenie dobijania Dardanell. Bárskde nech aj pozre človek na strane antantu, nikde niet výhľadu ku doplneniu vojenských nedostatkov. Jedon v druhom skladá nádej, ale ani jedon z nich nemá spôsobu ku splneniu nádeji druhého. Pre Anglicko položení na mori ani o mak není lepšie, jako bolo od mesiacov. Ústredné mocnosti (Rakúsko-Uhorsko a Nemecko) z hospodárskehu ohľadu sú nepoklatiteľným múrom, kdežto zo štátov antantu už len Anglicko stojí dobre v hospodárskom ohľade. Mravné sily Nemecka a Rakúsko-Uhorska vzrastajú, Francúzsko a Rusko ukazujú príznaky rozkladu. O víťazstve antantu vážne už ani hovoriť nemožno. Už je reč len o ťažšej alebo menej ťažšej porážke.

V Karpátoch bojuje polštvrtá milliona ľudí.

Berlin, 17. apríla. Dľa ruských zprá v Karpátoch bojuje polštvrtá milliona ľudí.

Úspechy našich čiat v Lesných Karpátoch.

V Ruskom Poľsku a v západnej Haliči nestalo sa nič.

Na karpátskom fronte položení sa nezmenilo. V Lesných Karpátoch, kde Rusi miestami zopakovali svoje prudké útoky, *zajali sme 1290 ľudí*. V týchto útokoch, ako aj vo viac napredovaniach, o čo sa nepriateľ v noci pokúsil, *nepriateľa znova stihla ťažká ztrata*.

V juhovýchodnej Haliči a v Bukovine bol kanónový boj.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Krvavé odrazenie ruských útokov.

Úradná zpráva vydaná 18. apríla.

V Lesných Karpátoch pri obciach Nagypolány, Zellő a Telepócz *ruské útoky sme krvave odbili, zajali sme 7 dôstojníkov a 1425 chlapov*.

Na všetkých ostatných frontoch bol len delostrelecký boj.

Na južnom bojišti nebolo udalosti. Na palbu srbského delostrelectva, zavedenú z okolia Belehradu, ako už viackrát, *výsledne sme odpovedali*.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Ztraty Rusov v Karpátoch a v Bukovine.

Noviny «Berliner Zeitung» oznamujú: Z prvých desať úradných oznamov o ruských ztratách v Karpátoch vysvitá, že tam Rusi ztratil 2722 dôstojníkov medzi nimi 31 veliteľov plukov.

Z Bukarešti oznamujú, že Rusi v bitke pri rieke Stryj, ktorá trvala 36 hodín, *utrátili 11.000 mužov*. Túto zprávu potvrdzuje i londýnsky časopis «Morning-post».

Menšie boje v Lesných Karpátoch.

Úradná zpráva vydaná 19. apríla.

V Ruskom Poľsku a v západnej Haliči nestalo sa žiadnej zvláštnej udalosti.

Na karpátskom fronte odhliadnuc od nepatrných bojov, svedených v Lesných Karpátoch, počas ktorých *sme zajali 197 ľudí, panuje tichosť*.

V juhovýchodnej Haliči a v Bukovine na jednotlivých miestach bol delostrelecký boj.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Všeobecné položení sa nezmenilo.

Úradná správa vydaná 20. apríla.

Všeobecné položení je úplne nezmenené. Na celom fronte len na jednotlivých miestach byly delostrelecké boje.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Polmillionová ztrata Rusov v karpátskych bojoch.

Berlin, 21. apríla. O ztratách, ktoré Rusi v Karpátoch utrpeli, zo Stockholmu oznamujú:

Anglickí a francúzski vojenski zpravodajcovia na základe ruských úradných zprá vyrátali, že *v karpátskych bojoch Rusi utratili asi polmilliona ľudí*. Už aj počas prvej offensívy Rusov v Karpátoch, keď ruská armáda po prvý raz chcela prelomiť rakúsko-uhorský front, Rusi v mrtvých, ranených a zajatých utratili asi

Z haličského bojišťa: Táborový duchovný v tábore.

150.000 ľudí. Ruské vojenské vodcovstvo v decembri prinútené bolo zastaviť ofenzívu, aby ruské voje znovu gruppírovalo. Na Vianoce Rusi zase začali válečné operácie proti Karpátom, ale napriek najsilnejšiemu márnemu úsiliu, aj tento ich pokus sa ztroskotil. Počiatkom februára — píše zpravodajca anglických časopisov — silná ruská armáda *náležite bola preriedená, bo utratila 200.000 ľudí*. Dľa anglických správ od prvých dní marca po dnes Rusi v Karpátoch *utratili ďalších 100.000 ľudí*

Nové gruppírovanie ruských vojov.

Petrohradský zpravodajca parížskeho «Temps»-u oznamuje, že odmäk na východnom bojišti znemožňuje väčšie válečné operácie. Ale aj ináč musela nastať tichosť, lebo ruské voje musia si oddýchnuť a musia ich znovu gruppírovať.

Zakrývanie ruského nezdaru.

Berlínska Wolffova agencia oznamuje: Zo Stockholmu nám oznamujú: Rusi pustili do sveta chýr, že v Karpátoch vydobívajú stále zdary, ztráty spojencov sú strašné, už vraj aj dosiaľ prevýšili 100.000 hláv a ztráty každodenne vzrastajú. Stav spojeneckých čiat je zlý. Rusi nemali v úmysle tiahnuť do Uhorska, ale odrazia každý taký pokus rakúsko-uhorských čiat, ktorý je nameraný na zpätzaujatie obsadených staro-ruských území.

Pofahom na toto musíme poznamenať nasledovné:

Jestli Rusi od počiatku vojny vskutku nemali iného plánu, ako podržať staro-ruské územia, vtedy by sa ťažko dalo porozumeť, že v posledné týždne pri útočení na karpátske priesmyky prečo napínali tak veľmi svoje sily a medzi tým utrpeli také ztráty, ktoré dľa spoľahlivého odhadovania trojnásobne prevyšujú ztráty spojencov, ktoré ztráty však ruské zprávy silne prebáňajú. Keď teda teraz cieľe ruského vojenského vodcovstva zrazu len tisknú medzi o veľa užšie hranice a popierajú úmysel ďalšieho postupovania, vtedy v tomto nemožno iné vidieť, ako *zle zakrývané uznanie malomocnosti a uznanie nezdaru ruského útočenia v Karpátoch*.

Ťažká porážka Rusov.

Úradná zpráva vydaná 21. apríla.

V Karpátoch nepriateľ svoje ztratypné útoky, urobené proti najdôležitejším odsekom frontu, **od istého času zastavil**. Obzvlášte sa to pofahuje na tie odseky našich pozícií, ktoré kryjú najlepšie cez priesmyky do Uhorska vedúce cesty, údolie Ondavy, Laborce a Ungu.

Odbočiac od týchto hlavných čiar, napredovanie v Lesných Karpátoch medzi údoliami Laborce a Ungu nepriateľ ešte aj teraz s veľkými silami pokúsil sa prefať sa. Úlohou prefať sa nepriateľa, v tomto smere by to bolo bývalo, aby obkolesením zlomil odpor našich pozícií v údoliach a na výšinách okolo týchto sa vypínajúcich, ktorý odpor frontovým útokom *ani napriek najťažším obetám nemohol premôcť*.

Tak v hornom údolí rieky Ciróky pri obci Nagypolány, ako aj na celom území prameňov tejto rieky znova sa vyvinuly prudké boje, *ktoré trvaly za viac dní a za viac nocí*. Prudké ruské napredovania konečne aj *tu musely prestať ten istý osud, ktorý bol stihol všetky ruské útoky v poslednom čase*. Po utratení mnoho tisíc mŕtvých a ranených, ako aj vyše 3000 neranených zajatcov, nepriateľ vzdal sa ďalšieho postupovania.

Voči mnohým v cudzozemsku rozšíreným chýrom, medzi nimi aj voči úradným zprávam ruského vojenského vodcovstva, ktoré hovoria o zdaroch vydobitých v zdľhavých karpátskych bojoch, nakrátko zistíť možno, že aj napriek každému napínaniu síl nepriateľa a napriek všetkým jeho veľkým obetiam **Užocký priesmyk**, ktorý bol vždy hlavným cieľom útokov nepriateľa a ktorý je zvlášte za dôležitý označený, *tak ako dosiaľ, je pevne v našich rukách*.

Na ostatných frontoch je len delostrelecký boj; položenie je všade nezmenené.

Podmaršall Höfer,
námešník šéfa generálneho štábu.

Nezdar ruskej ofenzívy v Karpátoch.

Viedeň, 22. apríla. Z petrohradských správ vysvitá, že ruskú verejnú mienku chcú pripraviť ku nezdaru Rusov v Karpátoch. Dľa týchto správ boje nabývajú vždy väčších rozmerov a spojenecké rakúsko-uhorské a nemecké čaty zo všetkých strán dostaly značné posily, následkom čoho na jednotlivých miestach sú v číselnej prevahe. Cieľom spojencov je, aby ľavé krídlo Rusov odkolesili a zároveň ohrozovali aj pravé krídlo. Následkom tohto položenie Rusov stáva sa vždy ťažším a ich napredovanie zaseklo.

Boje v Bukovine.

Zo Zalesčikov prišla hodnoverná zpráva, že rakúsko-uhorské delostrelectvo rozstrieľalo most nad Dnjestrom. Na ľavom brehu rieky, na bukovinských výšinách sú ruské pozície. Po rozvátaní mosta Rusi chceli postaviť vojenské mosty, aby prešli cez rieku, ale rakúsko-uhorské batterie aj od poly hotové mosty rozstrieľaly.

Tažká porážka Rusov v Užockom priesmyku.

Úradná zpráva, vydaná 22. apríla.

V Ruskom Poľsku a v západnej Haliči miestami bol kanónový boj.

Na karpátskom fronte jeden novší útok, urobený proti našim posíciam v Užockom priesmyku a na oboch bokoch tohto **sme krvave odbili**. Počas týchto útokov, ktoré sa zúčastky v najúčinlivejšej palbe nášho delostrelectva rozpadly, zúčastky ale protiútokami pechoty byly odbité, *nepriateľ zase utrpel veľmi ťažké ztraty*. Len pred posíciami na štite jedného vrchu, ktorý nepriateľ opätovne napadol, *leží vyše 400 ruských mrtvol*.

Komárňanský 16. peší pluk, brašovský 24. a marošvársarhelský 22. honvédskejší pluk, ako aj celé delostrelectvo, ktoré sa v bojoch súčastnilo, *sa zvlášte vyznačily. Zajali sme 1200 Rusov*.

Na ostatných odsekoch karpátskeho frontu, ďalej v juhovýchodnej Haliči a v Bukovine len miestami byly kanónové boje a srážky.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Nemecko-ruská vojna.

Nemecká úradná zpráva.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostach bojišťa proti Rusom 21. apríla vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Na východe polozenie je nezmenené.

Čo odpoveď na bombardovanie miest Insterburgu a Gumbinnena z ruskej strany, ktoré sú mimo územia válečných operácií, ležiacimi, otvorenými mestami, včera na železničné stredišťe Bialistok hodili sme 150 bomb.

Nemci bombardujú Oššoviec.

Kopenhága, 22. apríla. Z Petrohradu oznamujú, že Nemci za desať hodín bez prestania bombardovali pevnosť Oššoviec s ťažkými kanónami a medzitým nad pevnosťou krúžily nemecké lietadlá. Petrohradskejší časopisy píšu, že Hindenburg zaoberá sa s novým plánom, že začne všeobecné dobíjanie Varšavy a preto sa stalo, že koncentroval všetky svoje rezervy, lebo ku prevedeniu svojho plánu potrebuje 300.000 hláv vojska. Okolo Augustovskej hory bitky trvajú ďalej. Tu Nemci nastávali silné pevnosti. Všetky príznaky poukazujú na to — konštatujú petrohradskejší časopisy — že Hindenburg pripravuje rozhodujúci úder. Medzi Margrabovom a Augustovskou horou Nemci postavili železnicu.

V Rumunsku odzbrojení ruskí vojaci.

Z Bukarešti oznamujú, že od prostriedku marca 17.000 ruských, temer výlučne jazdeckých vojakov prešlo na rumunské územie, kde ich odzbrojili a internovali.

Sebapovedomý kresťan-katolíik číta a predpláca len v katolíickom duchu písané noviny!

Vojna Nemcov proti Francúzom a Angličanom.

Nové francúzsko-anglické útoky.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostach bojišťa proti Francúzom a Angličanom 16. apríla vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Pred Ostende—Nieuportom včera v delostrelectvom boji zúčastnilo sa niekoľko nepriateľských torpedových korvet, ktorých palbu sme čoskoro utíšili.

Na južnom kraji St.-Eloi po rozhodení zaujali sme dva domy.

Na južnom svahu vršku Loretto od dnes noci zase sa vedie boj.

Medzi riekami Maas a Mosel bol len delostrelectký boj.

Francúzi vždy vo väčšej miere upotrebovávajú dusivé plyny vyvinujúce bomby a výbušné náboje.

V jasnom, čistom počasi letúni opäť vyvinuli živú činnosť

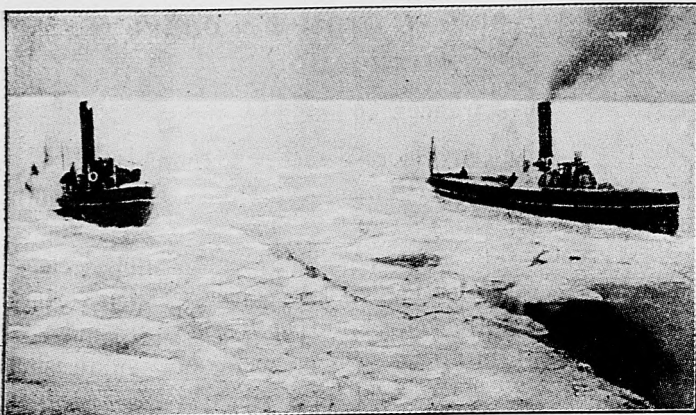
Nepriateľskí letúni na obce za našimi posíciami ležiace, hodili bomby. Aj Freiburg znova bombardovali; tu viac občianskych osôb, zvlášte detí, zomrelo a bolo ranené.

Bombardované anglické mestá.

Berlin, 17. apríla. Wolffova agencia oznamuje: Dňa 14. apríla večer jedna námornícka vzducholoď urobila útok proti ústí u Tyne a shodila viac bomb. Vzducholoď sa neurazená vrátila.

Jedenásťročný ruský vojak v nemeckom zajati.

Ladoborec na rieke Memel vo východnom Prusku.

Berlin, 17. apríla. Úradne oznamujú: V noci z 15. na 16. apríla letúni válečného námorníctva zdarne hodili bomby na viac opevnených miest, ležiacich na južnej časti východného pobrežia Anglicka. Na vzducholode pred útokmi a počas útokov prudko strieľali, napriek tomu vzducholode sa neurazené vrátili.

von Behncke,

námestník šéfa generálneho námorníckeho štábu.

Zeppelinovské vzducholode nad Anglickom.

Londýn, 17. apríla. Reuterova agencia oznamuje V noci z 15. na 16. apríla o 12. hodine 10. min. nad Haldonom (Essex) zjavily sa dve nemecké vzducholode a shodily štyri bomby, ktoré ale škody nezapríčinily (?). Vzducholode aj na heybridge-skú kotlinu hodily bomby. O 3 kilometre ďalej podpálily niekoľko domov. Vdcholode letely pozdĺž rieky Blach Water.

Londýn, 17. apríla. Reuterova agencia oznamuje: Vo štvrtok v noci o 1. hodine 15 min. jedna nemecká vzducholod sa blížila od mora, preletela Lowestoft a shodila tri alebo štyri bomby. V blízkosti vybuchených bomb vznikol oheň. Škodu ešte nešacovali.

Reuterova agencia oznamuje z New-Castle: O útoku nemeckej vzducholode sdeľujú nesledovné podrobnosti: Zeppelinovskú vzducholod videli v stredu večer o 8. hodine, keď preletela nad Blythom. Každý ju považoval za anglickú vzducholod, keď ale niekoľko míľ letela ku pobrežiu, počuli výbuch a hneď za ním vzbĺkol plameň.

Na Cramlington, Bedlington a Seaton hodili osem bomb, ktoré ale len toľko škody narobily, že sa chytila jedna šopa (?). Oheň chytro udusili. Nato vzducholod letela ku Tyne, medzičím na Kenton hodila dve bomby. Tieto padly na jedno pole, kde ranily jedného bicyklistu. Vzducholod letela ďalej ku Wallsendu, kde hodila šesť bomb, ktoré zapríčinily menšie ohne. Keď vzducholod letela ponad Tyne, shodila bomby a potom odletela späť.

Londýn, 17. apríla. (Reuter.) Jedno nemecké lietadlo v piatok na poludnie hodilo bomby na Sittingbourne a Faversham v grófstve Kent.

Veľké bitky na belgickom bojišti.

Rotterdamskému «Telegraaf»-u oznamujú zo Sluysu: Do Brügge prišli belgickí zajatci z bitiek svedených okolo obce Drie Grachten. Pri Yperne vedie sa rozhorčená bitka a snáď ešte krutejší je zápas na okolí Kemmelbergu a Sottschalských hôr.

Ztraty Angličanov.

Z Londýna oznamujú, že štátny sekretár Tennant v nižšej snemovni vyhlásil, že súhrnná ztrata anglickej armády do 11. apríla činila 139.347 ľudí.

Úspechy nemeckých čiat.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostiach bojišťa proti Francúzom a Angličanom 17. apríla vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Včera od Yperna na východ aj Angličania upotrebovali dusivé plyny rozširujúce granáty a bomby.

Na južnom úbočí výšiny Loretto, od Arrasu na juhozápad, utratili sme jedon šesťdesiat metrov dlhý a päťdesiat metrov široký malý oporný bod.

V Champagne od Pethesa na severozápad, po rozhodení mnoho zákop, útokom sme zaujali jednu skupinu francúzskych opevnení. Dnes rano proti nám urobený protiútok nepriateľa sa nepodaril.

Medzi riekami Maas a Mosel bol prudký kanónový boj. Pri Florey Francúzov, ktorí viackrát útočili proti nám, s ich ťažkými ztratami späť sme zahnali do ich posície.

Počas jedného výskumného napredovania naše čaty od Urbreisa (Vogézy) na juhozápad zaujaly nepriateľskú posíciu, ktorú sme však dnes rano následkom jej nepriaznivej polohy opustili. Zajatých alpských jágrov pojali sme so sebou.

Jedna francúzska vzducholod dnes v noci zjavila sa nad Strassburgom a hodila viac bomb. Hmotná škoda, zvlášte v obločnom skle zapríčinená, je nepatrná. Žiaľbohu i so pár civilných osôb bolo ranené.

Jeden z našich letúňov, ktorý predvečerom na Calais hodil bombu, včera bombardoval aj Greenwich pri Londýne.

Dľa úradnej zprávy hlavného válečného stánu nemeckého vydanéj 18. apríla:

Od Yperna na juhovýchod včera večer Angličania po rozhodení zákop vnikli do našej bezprostredne od kanála na sever ležiacej výšinovej posície, ale sme ich v protiútokú naskutku späť zahnali. Boj vedie sa už len o tie explodujúce podkopy, ktoré Angličania zaujali.

V Champagne Francúzi pri posícii, ktorú sme my predvečerom zaujali, jednu zákopu vyhodili do povetria, bez toho, žeby týmto boli docielili dáke výhody.

Medzi riekami Maas a Mosel bol len delostrelecký boj.

Vo Vogézoach od Stossweiler am Sattela na juhozápad zaujali sme jednu napred potisknutú francúzsku

posíciu. Od Matzerala na juhozápad naše predné stráže pred nepriateľskou presilou späť sme pritiahli ku čatám, ktoré ich podporovali.

Porážka Angličanov pri Yperne.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostiach bojišťa proti Francúzom a Angličanom 19. apríla vydal nasledovnú úradnú zprávu :

Od Yperna na juhovýchod Angličanov vyhnali sme aj z tých malých častok našej posície, ktoré ešte držali obsadené. Včera večer Angličania novšími silnými útokami, ktoré pozdĺž železničnej čiar Ypern—Comines urobili proti nám, usilovali sa zaujať posíciu na výšine. Tento útok za najťažších ich ztrát sa rozpadol.

Pri Ingelmunsteri francúzskeho vetroplaveckého poručíka Garrosa prinútili sme sletieť na zem a zajali sme ho.

Medzi riekami Maas a Mosel deň minul sa s delostreleckými bojami. Slabý pokus Francúzov o útok proti combreskej posícii naša palba v zárodku udusila.

Vo Vogézoch zmarily sa dva útoky Francúzov proti sedlovej posícii, ktorú sme západne od Reichsackerkopfu zaujali, ako aj jeden ich útok, ktorý zaviedli proti výšinám od Steinabrücka na sever ležiacim. Francúzi po veľkých ztratách sa utiahli.

Cudzozemsko z Francúzska a z Anglicka tak sa zdá ešte i z úradného miesta zaplavujú chýrami o víťazstvách, ktoré znejú o údajne vydobitých úspechoch našich protivníkov na západnom bojišti. Všetky tieto tvrdenia sú jednoduché vymysleniny. Podrobného podvracania ani nezasluhujú. Namiesto tohto poukážeme na kontrolovanie týchto chýrov na základe nemeckých služobných vojenských zpráv.

Boje vo Vogézoch.

Berlin, 20 apríla. Francúzska úradná zpráva z Vogézov oznamuje víťazný boj. Voči tomuto poukázat treba na to, že je reč o srážkach predných vojov, ktoré — ako to aj nemecká úradná zpráva oznamila — odvolali. Takéto poriadky sú nie neobyčajné a ani nie mimoriadne a neznamenajú víťazstvo nepriateľa.

Londýn a Zeppelinovské vzducholode.

Londýnsky «Times» prináša dlhší článok o položení na bojišti a rozvinuje, že pominulý útok Zeppelinovských vzducholodí z vojenského ohľadu má veľký význam, lebo dokazuje, že nemecká armáda na západnom bojišti začína vyvíňať väčšiu činnosť než dosiaľ. Pominulý útok nepodvrátiteľne potvrdzuje predpokladanie, že za priaznivého počasia flotta nemeckých vzducholodí ľahkým spôsobom môže previesť útok proti Anglicku a hlavne proti Londýnu. Možno, že cieľom cesty Zeppelinovskej vzducholode bolo, aby vyskúmala naše posície. Toľko je isté, že keď nás Nemci raz napadnú, neprídu s jednou, lež s početnými Zeppelinami.

Nemecké lietadlo nad Belfortom.

Z Belforta oznamujú, že jedno nemecké lietadlo v nedeľu preletelo ponad mesto Belfort a shodilo dve bomby, ktoré ale — ako Havasova agencia oznamuje — spôsobili len málo hmotnej škody.

Úspechy Nemcov.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostiach bojišťa proti Francúzom a Angličanom 20. apríla vydal nasledovnú úradnú zprávu :

V Champagne náš útok zákopami postúpil napred.

V Argonnách útok Francúzov proti nám severne od Le Four Parisa sa zmaril.

Medzi riekami Maas a Mosel delostrelecký boj len na jednotlivých miestach bol čulý. Pri Flirey jeden útok Francúzov v našej palbe sa rozpadol. Na okolí Croix des Carmes naše čaty po vyhodení do povetria niekoľkých opevnených domov vnikly do nepriateľských posícií a nepriateľovi zapríčinily veľké ztraty.

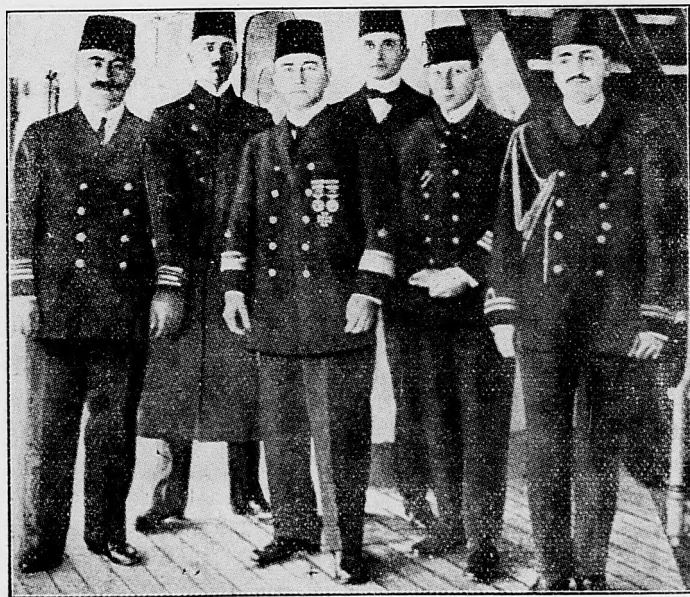
V bitke predných vojov svedenej od Avricourta na západ dedinu Embermenil, ktorú sme dočasne boli vyprázdniť, útokom sme späť zaujali.

Vo Vogézoch na výšinách Sillacker, od Matzerala na severozápad jeden útok Francúzov za ťažkých ztrát francúzskych alpských jágrov sa nezdaril.

Napredujúc ku temenu Hartmannsweilerkopfu, na severovýchodnom úbočí získali sme pár sto metrov priestoru.

Švajciarska mienka o francúzskej offensíve.

Zprávodajca «Berner Bund»-u o poslednej offensíve oznamuje : Ačkoľvek offensívny duch Francúzov je nepoklátiteľný, offensíva sa predsa zmarila. Keď francúzska zpráva hovorí : «Postúpili sme po prekážky Nemcov», toto znamená, že útok Francúzov ztroskotal

Turecký námornický generálny štáb s admirálom Souchon + označeným.

sa pred prekážkami Nemcov, kde leží na stá mrtvol obdivuhodným zápalom útočiacich Francúzov.

Všetcia zbraneschopní Francúzi na fronte.

«Berliner Tageblatt»-u oznamujú z Genfu: Zahraníčný podvýbor francúzskej vyslaneckej komory prijal Dalbiezov rozvrh zákona, ktorý vyrieka, aby každého zbraneschopného Francúza prepustili k službe armády a miestnu službu aby odbavovali ku zbrannej službe nesúci. Podvýbor odporúča, aby tento rozvrh zákona aj vláda prijala.

Bombardovanie mesta St. Dié.

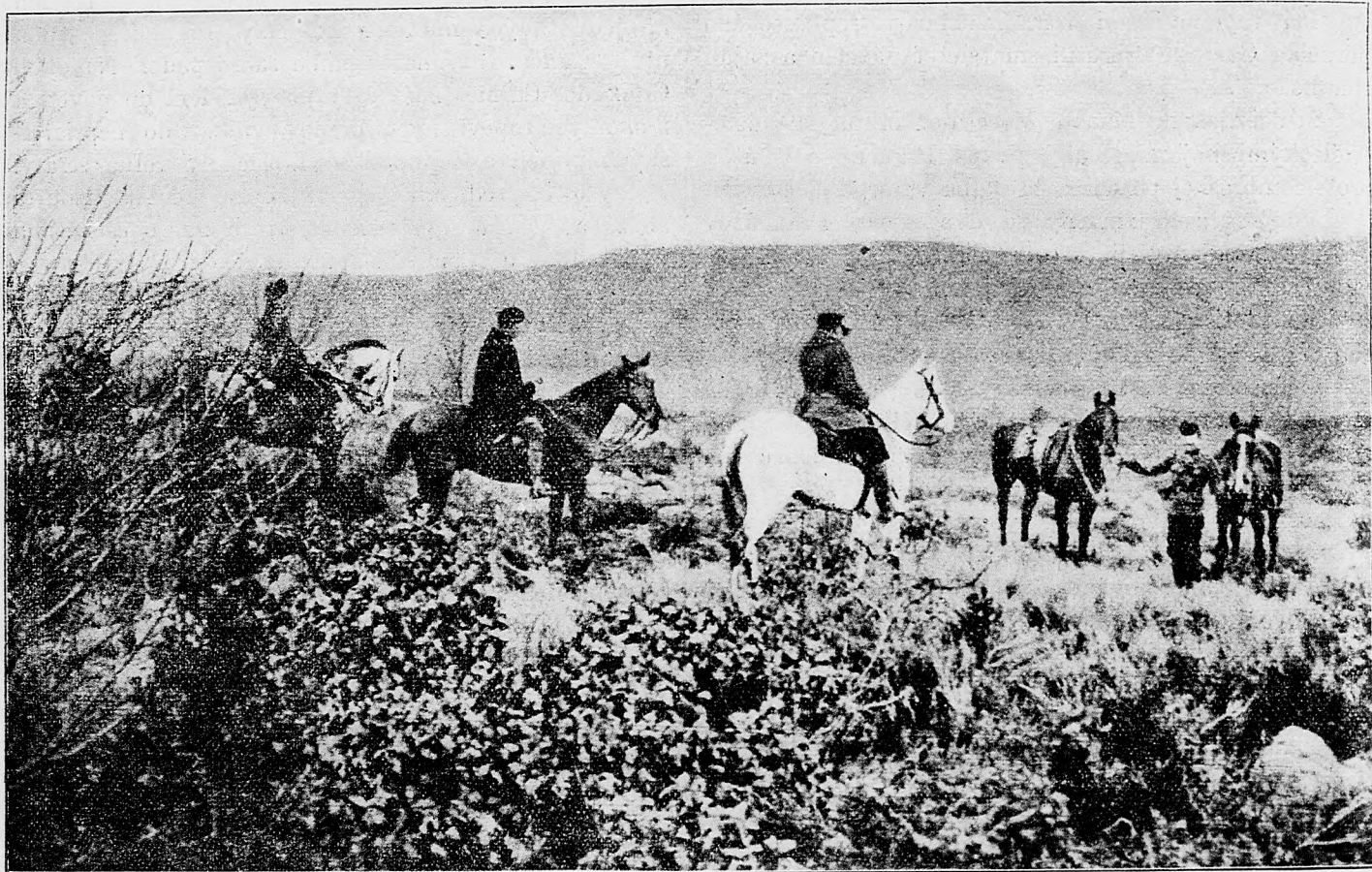
Lyonský «Le Progrés» oznamuje, že vo štvrtok

Medzi riekami Maas a Mosel včera, pri Flirey, jeden v širokej formácii proti nám urobený útok za ťažkých ztrát Francúzov sme odrazili. V Bois de Prêtre získali sme ďalší priestor.

Vo Vogézoch nepriateľ marne napádal naše posície od Metzeralu na severozápad a na juhovýchod, taktiež bezvýsledne útočil proti nám aj v blízkosti Sondernachtu. Francúzov aj tam stihla ťažká ztrata.

Včera rano jeden nepriateľský letúň na Lörrach hodil bomby, ktoré porúchaly fabriku na hodváb jedného Švajciara a dva domy a ranily viac občianskych osôb.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Kresťana!»

Z Karpátskeho bojišťa: Dôstojníci generálneho štábu skúmajú pohyby bojujúcich čiat.

mesto St. Dié zase bombardovali. Na mesto padaly ťažké granáty, ale najviac granátov — vraj — nevybúšilo. Granáty zapríčinili len hmotnú škodu.

Zmarené francúzske útoky.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostiach bojišťa proti Francúzom a Angličanom 21. apríla vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Neďaleko od stolného chrámu v Reimsi spoznali sme jednu novú nepriateľskú batteriu a vzali sme ju pod palbu.

V Argonnách Francúzi metali bomby, ktoré napínaly ku vracaniu. Útok nepriateľa urobený proti nám od Le Four de Paris na sever sa zmaril.

Anglicko nemôže čakať milosrdenstvo od Nemecka.

Amsterdam, 22. apríla. Londýnsky «Morningpost» v úvodníku pripomína, že v Anglicku polozenie čo diaľ tým viac začínajú zaznávať. Časopis medzi iným píše: «Alebo Nemecko zvíťazí a vtedy v Londýne, alebo Anglicko a vtedy v Berlíne uzavruť pokoj. Keď prehráme, nemôžeme čakať milosrdenstvo. Nemecko len tak môže pokoj uzavrieť, keď premôže spojencov a aj títo, keď oni zvíťazia. Nemecko základne usporiada vec, keď zvíťazí. Ak spojenci zvíťazia, to isté aj oni musia urobiť. Veríme, že spojenci musia vyhrať. Ale toto predpokladanie nemá žiadneho základu. Dosať je Nemecko víťazom. Obsadilo celé Belgicko, jednu

časť Francúzska a veľkú časť Ruského Poľska, medzi
čím my sme pri Yperne o jednu míľu pokročili napred.»

Nemci si podržia Belgicko.

Berlin, 22. apríla. Podpredseda nemeckého ríš-
skeho snemu Paasche vo svojom volebnom okrese v

Kreuzenachu povedal reč. Prízvukoval, že územie,
ktoré si Nemecko pri prieplyve Calais vyliatim mnoho
krvi zadovážilo, nesmie vypustiť z rúk. Aj na východe
sa musíme zabezpečiť — hovoril — proti vtrhnutiu
Rusov. Pero nemôže pokaziť, čo meč vybojoval. An-
glicko si všade zadovážilo hrady: Gibraltar, Cyprus,

Z nemecko-francúzskeho bojišťa: Vnútrajško Angličanmi rozstričaného chrámu v Yperne.

Singapore, Hong-Kong a teraz si chce zadovážiť i Calais a Lemnos. Francúzi snáď budú radi, keď Angličanov vyženieme z Calaisu. Anglieko aj prieplyv Panama chce urobiť anglickým. Nemecko nezačalo podmaňovaciau vojnu, len chce svoju slobodu zachrániť aj na mori.

Zpráva Frencha.

Londýn, 21. apríla. (Reuter.) Generál French v jednej svojej zpráve hovorí o úspechoch, ktoré Angličania okolo Yperna docielili a o utiahnutí sa Nemcov, ktorí od palby anglických strojových pušiek mnoho trpeli. Aj ztraty Angličanov boli mimoriadne veľké.

Odrazené francúzske útoky.

Hlavný válečný stán nemecký 22. apríla o udalostiach na západnom bojišti vydal nasledovnú úradnú zprávu :

Od kanála La Bassée na juh a od Arrasu na severozápad mìnami zdarne sme rozhodili nepriateľské zátky.

V Argonnách a na území medzi riekami Maas a Mosel bol prudký delostrelecký boj.

V západnej časti Bois de Prêtre Francúzi dnes v noci po napadnutí strelbou hnali sa na nás útokom, ale za ťažkých ich ztrát sme ich odbili.

Na severnom svahu Hartmannsweilerkopfu večera sme rozvalali jeden oporný bod nepriateľa a večer odrazili sme jeden útok nepriateľa.

Ztraty Angličanov pri Neuve-Chapelle.

Amsterdam, 23. apríla. Anglický časopis «The Nation» vo svojom najnovšom čísle ostro kritizuje zprávu generála Frencha o bitke pri Neuve-Chapelle. Operácia pri Neuve-Chapelle — hovorí menovaný časopis — Anglicko stála 12.811 ľudí, čo je takmer desiatou čiastkou všetkej dosavádnej ztraty. Toľkú obeť len v tom páde by bolo bývalo slobodno priniesť, keby sa front Nemcov vo Flandrii bolo podarilo koečnoplatne prelomiť. Ale o tomto prelomení v zpráve niet ani slova a preto obeť je v najväčšej miere nepomerná. Ďalej vysvitá, že anglické delostrelectvo vôbec nemá takú hodnotu, ako nemecké. Zpráva zamlčuje, čo každý vie, že anglické kamóny strieľaly do svojich vlastných ľudí. Jediným výsledkom týchto ťažkých ztrát je, že Angličania prestali ďalej napínať svoje sily a nezačali znova útočiť.

Boje pozdlž Ysera.

Londýnsky «Daily Express» z belgickej hranice prináša telegramm, že Nemci pozdlž Ysera začali nový útok proti belgickým posíciám od Dixmuidena na juhovýchod. Nemci úfajú, že teraz sa im podarí prejsť na ľavý breh kanála Yser.

Talianska mienka o položení Nemecka.

«Kölnische Zeitung» reprodukuje článok talianskeho časopisu «Corriera della Sera», ktorý hovorí o vojenskom

položení Rakúsko-Uhorska a Nemecka a uzatvára, že dve stredoeurópske mocnosti ich nepriatelia sotva budú vedieť premôcť. Článok zaoberá sa zvlášte s Nemeckom, o ktorom medzi iným píše nasledovné : Vnútorne položení Nemecka je úplne konsolidované, fabriky sú zamestnané, role sú obrobené. Vojenská a hospodárska organisovanosť Nemecka je pevná. Nepriatelia Nemecka sa sotva môžu úfať, že ofensívu budú môcť preniesť za riekou Rýn. Francúzsko ustalo, Rusko nedokázalo, že ma silu k ofensíve, Anglieko vôbec není stvorené k ofensíve a ani jeho ciele nesahajú tak ďaleko.

Vojna Turecka proti Rusom, Francúzom a Angličanom.

Turecká úradná zpráva.

Hlavný válečný stán turecký 20. apríla vydal nasledovnú úradnú zprávu :

Pozatýmne ustalili sme s celou istotou, že v sprievode tých šiestich nepriateľských torpedových lodí, ktoré sa večera v noci pokúsily o vniknutie do Dardanell, byly aj štyri po mìnach pátrajúce lode. Ustáli sme i to, že tie dve nepriateľské lode, ktoré, ako sme už oznámili, trafily výstrely, v morskej užine utonuly. V tme nemohli sme rozoznať, či torpedové a či po mìnach pátrajúce lode utonuly.

Na kaukazskom fronte nestalo sa nič dôležitejšieho. Dve nepriateľské obrnené lode s kratšími prestávkami z veľkej diaľky bez zdaru vystrelily vyše sto granátov na naše v Dardanellách postavené batterie, ale tieto nedržaly za potrebné tiež palbou odpovedať.

Novšie porúchané anglické lode.

Berlín, 22. apríla. Wolffova agencia oznamuje : Chýr, že tureckú torpedovú loď «Timurbissal», ktorá sa pri Chiosi dostala na zatoň, na gréckych vodách jedna anglická válečná loď prenasledovala, dokázal sa byť pravdivým. Pri pondelkajšom útoku proti Dardanellám anglické válečné lode «Renard» a «London» byly poškodené. Ešte oznamujú, že pri Lemnosi zatkované sú vojsko vezúce lode, na ktorých sú tie čaty trojitej dohody, ktoré tieto dni prišly z Alexandrie. Angličania zakázali dennú premávku lodí medzi ostrovami Lemnos a Tenedos.

Podvrátenie chýrov antantu.

Carhrad, 22. apríla. Turecká telegrafična agencia oznamuje, že ten chýr cudzozemských časopisov, dľa ktorého flotta spojencov v saroskom prístave 10.000 chlapov vyložila na breh, nemá žiadneho základu. Tureckú telegrafičnú agenciu splnomocnili ku rozhodnému vyhláseniu toho, že ešte dosiaľ na breh Saroského zálivu nekročil ani len jeden nepriateľský vojak. Spomenuté tvrdenie patrí do radu tých vymyslenín, ktoré neinformovaní novinári rozstrusujú po svete.

Novšia akcia spojencov.

Dľa zpráv athénskych časopisov spojenci o krátky čas znova započnú válečné operácie proti Dardanellám. Prevažná časť francúzsko-anglickej sily, ktorá je povolaná viesť akciu na suchu, asi 60.000 mužov, asi na 150 dopravných loďach je v blízkosti Mudrosa a Tenedosa. Na breh ich však ešte nezačali vyvážať. Je pravdepodobné, že ich vyložia na breh na eurupskej strane Dardanell a spojenci začnú palbu najprv na pevnosti a na šiance, ktoré sú zhotovené cieľom prekazenia vyloženia vojska na breh. Spojenci za nový základ svojich operácií vyvolili si ostrov Chios. Turci okolo Enosa a zálivu Saros nastavali šiance, lebo čakajú, že spojenci tu sa pokúsia vyložiť na breh vojsko.

Angličania spustošili hrob sultána Sulejmana.

Turecká telegrafická agencia oznamuje: Anglická válečná loď «Agamemnon» bombardovala a spustošila Bulaire hrob Sulejmana, prvého tureckého panovníka, ktorý prešiel cez Dardanelly. Hrob bol predmetom národnej úcty, na vojenské ciele ho neupotrebovali, ba v blízkych obciach nebolo ani vojska. Anglicko týmto urazilo hágsku konvenciu. Agencia poukazuje ešte i na to, že v balkánskej vojne Srbi ušetrili hrob sultána Murada. Turci sa ohradujú proti útoku Angličanov na hrob Sulejmana a toto pokračovanie púšťajú pred súdnu stolicu civilisovaného sveta.

Amerika a vojna.

Amerika nezastaví vyvážanie zbrane.

Washington, 23. apríla. Štátny sekretár Bryan sdelil veľvyslancovi grófovi Bernstorffovi, že zákaz vyvážania zbrane bol by direktným urazením neutrality. Spojené Štáty takýto krok nemôžu urobiť. Nota štátneho sekretára Bryana je odpoveďou na jedno memorandum grófa Bernstorffa. Bryan vyslovuje ľútosť nad tónom memoranduma, ktorý tak možno vysvetlovať, že pochybuje o dobromyseľnosti Spojených Štátov, lebo tvrdí, že úplne od Spojených Štátov závisí, či zastavia obchod so zbraňou.

Severo-americká Unia ďalej lífruje Anglicku podmorské lode.

Amsterdam, 23. apríla. Časopis «Handelsblad» oznamuje na základe časopisu «Newyork Tribune», že podmorské lode i napriek osvedčeniu Bryana ďalej lífrujú. Na lífrovanie poľahujúce sa smluvy, ktoré s firmou «Betlehen Steel Co.» uzavreli, znely na celé podmorské lode. Keď toto vyhlásili za urazenie neutrality, jednotlivé čiastky podmorských lodí privážali do Montrealu, tam ich zostavili a poslali do Anglicka. Takto dostáva Anglicko objednané podmorské lode i napriek osvedčeniu Bryana. V Quinzy — píše menovaný časopis — všetko toto je všeobecne známou tajnosťou.

Vojna na mori.

Potopené anglické podmorské lode.

Berlinská Wolffova agencia oznamuje:

V posledné časy v nemeckých zálivoch Severného mora opätovne videli anglické podmorské lode, ktoré nemecká flotta opätovne napadla. Jednu nepriateľskú podmorskú loď 17. apríla potopili. Pravdepodobne zahynulo i viac podmorských lodí, ale zahynutie týchto nemožno s úplnou istotou ustáliť.

Zatvorenie 21 anglických prístavov.

Poloúradný anglický časopis «London Gazette» oznamuje, že najbližšie zatvoria pred premávkou novších jedonadvadsať anglických prístavov. Medzi prístavmi je Belfast, Dover, Newhaven, Plymouth, Portland, Portsmouth, Hartleopol a iné. Ďalej zatvoria ústie Humber, Nersey, Tay, Tels a Tyne, konečne prístav Gibraltaru a Malty. Viac prístavov zatvoria v Kanade, na Indickom oceáne, v Číne, v Austrálii, na Novom Zeelande a v západnej Indii.

Kto panuje na Severnom mori?

Berlinské časopisy z hodnoverného prameňa oznamujú:

Jedna nemecká podmorská loď, ktorá sa tieto dni vrátila, anglickú rybársku parolod «Glenaarse» v blízkosti škótskeho pobrežia, na okolí Aberdeena zajala a pomaly idúc, nemýlene cez celé Severné more prišla do jedného nemeckého prístavu na Severnom mori.

Táto skutočnosť rozhodujúcim spôsobom dokazuje bezzákladnosť toho z anglickej strany rozširované tvrdenia, že na Severnom mori panuje anglická flotta.

Z válečného snemu krajinského.

Zo zasadnutia válečného snemu, 20. apríla vydržianého pozdravný telegram poslaný bol hlavnému valiteľovi našej armády, na čo jeho cis. a král. vysosť arciknieža Fridrich odpovedal nasledujúcim telegramom:

V boji stojacej armáde poslané, takými skvelými slovami tlumočené a oduševnením preniknuté vlastnecké prejavenie dôvery snemovne vyslancov uhorského krajinského snemu prijal som s hlbokým dojatím a pýchou a porobil som poriadky, aby i bojujúcim čatám bolo sdelené. Prijmite, vaša excellencia, za dôveru snemovne vyslancov a za uznanie našich dosiaľ dosiahnutých úspechov v mene mojich hrdinských vojakov moju najvrejšiu vďaku. Naša hrdinská armáda v obrane našej milovanej vlasti, napriek macošským živelným silám s oduševnením, s nezlomnou vernosťou a neunavňujúcou silou koná svoju svätú povinnosť až po úplné premoženie našich protivníkov a až po dosiahnutie požehnaného pokoja.

Arciknieža Fridrich, maršall, hlavný veliteľ armády.

Po prečítaní tejto odpovede jednotliví ministri predostreli zákonné návrhy, ktoré sme minule bližšie spomenuli.

Okolo ustálenia termínu najbližšieho zasadnutia rozpriadla sa kratšia debata. Predseda Beöthy navrhol, aby snem svoje najbližšie zasadnutie vo štvrtok predpoludním vydržoval.

Štefan Rakovszky na predsedov návrh poznamenal, že tým by bolo urazené interpellačné právo vyslancov. Predtým týždenne dvakrát, v stredu a v sobotu bolo možno interpellovať, teraz len v stredu a to len vtedy, jestli interpelláciu v utorok zaznačia. Navrhuje teda, aby snem cieľom predostretia interpellácií aj v utorok a v stredu vydržoval zasadnutie.

Po krátkej odpovedi ministerpredsedu snem uzavrel, že svoje najbližšie zasadnutie vydržovať bude vo štvrtok 22. apríla predpoludním.

Vo štvrtok 22. apríla predpoludním snemovňa vyslancov vydržovala krátke zasadnutie, na ktorom referenti jednotlivých výborov podali výborové zprávy o vybavení predostretých návrhov zákona.

Potom predseda Pavel Beöthy navrhol, aby snem svoje najbližšie zasadnutie v pondelok, 26. apríla vydržoval a na denný poriadok tohto určil návrh o rozprestretí vojenskej služobnej povinnosti.

Ministerpredseda gróf Št. Tisza prijíma predsedov návrh a v mene vlády prosil, aby snem najprv pojednával domobranecké návrhy. Zo svojej strany považuje za príhodné, aby predostreté návrhy za dlhší čas boli pojednávané.

Snem nato uzavrel, že svoje najbližšie zasadnutie bude vydržovať v pondelok predpoludním a na tomto začne pojednávať návrhy o rozprestretí vojenskej služobnej povinnosti.

Po uhodnovernení zápisnice zasadnutie sa skončilo.

Zakázané kšeftovanie na termín.

V inom čase, za riadnych okolností v apríli a v máji bývaly na obilnej burse veľké kšefty. Predávali a kupovali zbožie a iné plodiny, ktoré sa v tomto čase ešte len vyvíňovať začaly. Kšefty znely na koniec jara, na jaseň, to jest na tento určený termín mal patričný gazda zbožie, strovu a iné kúpené potraviny lifrovať. Cena určená bola dľa toho, že jaké výhľady sú na úrodu a menila sa behom času dľa zmeny počasia. Keď sa výhľady na úrodu neprajne zmenily, ceny patričných článkov postúpily a naopak. Pravda raz už uzavreté smluvy zostaly právoplatnými a z kšeftujúcich stránok jedna vyhrala, jedna ztratila. Ustálenie cien na burse vplývalo pravda vôbec na ceny na obilnom trhu. Na vidieku byly tieto ceny smerodajnými, najviac ak tu i tam gazda z nutnosti lacnejšie predal úrodu.

Toto tak zvané «kšeftovanie na termín», proti ktorému ostro bojovala a v krajinskom sneme neohrožene vystupovala kresťanská ľudová strana, teraz prestane.

Ministerstvo orby totižto vydalo nariadenie, ktorým tohoročnú úrodu vyňalo z rúk špekulantov. Kšeftovanie na termín je zakázané. V smysle nariadenia za neplatnú považovaná bude každá smluva, ktorá uzavretá bola pofahom na kúpu a odpredaj budúcej úrody. Nariadenie pofahuje sa na obilie, na strukoviny a kopaniny; zeleniny, ovocie a víno robí výnimku, na túto úrodu sa nariadenie nevzťahuje. *Kto by toto nariadenie prestúpil, kto by zakázané kšeftovanie sprostredkoval, alebo napomáhal, ten spácha priestupok a môže byť na 2 mesiace zavretý a do 600 korún pokutovaný. Tí, ktorí doteraz smluvy už uzavreli, povinní sú preddavok vrátiť.*

Predávanie na termín mohlo byť len z jedného jediného ohľadu odôvodnené. Na jar, keď sa poľná práca započala, väčší gazdovia potrebovali peniaze pre robotníkov, aby si peniaze v peňažných ústavoch zaopatril nemuseli, predali istú čiastku úrody «na termín» a dostali hneď zaplatené hotovým. No malo toto kšeftovanie aj zlé stránky. Gazda musel lacnejšie predávať a na ceny potravín málo vplývali potom sami dorábateľia, lež tí špekulanti, ktorí gazdovské plodiny vopred pokúpili. Veď oni boli potom pánmi na tržišti. Zvlášte minuleho roku mali títo špekulanti bohatú žatvu. V apríli, v máji minuleho roku ešte nikto nemal ani len tušenia, že čo sa v svetovej politike stane, nikto nerátal na svetovú vojnu a jej následky, teda ani na veľké postúpenie ceny potravných článkov. Kto teda minulú jar kupoval «na termín», ten v jaseň a v zime dobre zarábala. A tomuto kšeftovaniu musí byť pripísaná veľká drahota potravných článkov. Tomuto kšeftovaniu urobí koniec teraz vydané nariadenie ministerstva orby.

Kresťanská ľudová strana stále vedie boj proti prehnaným špekuláciám na obilnej burse, zvlášte proti tak zvanej «papierovej pšenici», ktorým názvom označujú ten kšeft na obilnej burse, keď pšenicu a iné zbožie predáva taký, ktorý zbožia vôbec nemá a po uplynutí termínu rozdiel medzi cenou buďto do vrečka shrnie alebo doplatí. Lebo toto kšeftovanie predpisovalo tiež gazdom ceny, a sice bez pričinenia sa gazdov. Toto kšeftovanie pravda tiež prestane.

Na to niet predbežne výhľadov, žeby ceny potravných článkov a v prvom rade ceny zbožia klesly, odberateľov bude dosť aj po mlatbe. Ale špekulanti prikazení budú v tom, aby zbožie v sýpkach nahromadili a potom sami ceny diktovali. Veríme, že vydané nariadenie bude prajne vplývať aj nabudúce na obilné tržisko a presvedčíme sa, že bez «papierovej pšenice» a bez «kšeftovania na termín» celkom dobre sa zaobídeme. Lebo veď preddavok, ktorý si väčší gazdovia týmto spôsobom zaopatrovali, môžu si zaopatril inou cestou. Kto má úver u bursiánera, ten bude mať úver kdekoľvek.

Kresťania katolíci, organizujte Katoľickú Ľudovú Jednotu!

Riadne jarné zasadnutie spišskej stolice.

Vo stredu, 14. apríla, vydržiavané bolo riadne valné zasadnutie spišskej stolice. Zo štvrtročnej zprávy podžupana sdelujeme nasledujúce veci:

V minulom štvrtroku dala stolica raz 1000 a druhý raz 150 robotníkov k válečným zemným prácam. Cestou vojenského dobytčieho jarmoku vojsku poskytla stolica 800 kusov rožného statku. Pri tohoročnom popise koní popísali 11.075 koní, z tých vybrali 600 k vojenským cieľom. Požiare boli: 12. dec. v Torisku, 17. dec. na Toporčiku, 23. dec. v Levoči, 9. januára v Odoríne, 18. jan. vo Velbachoch, 20. febr. v Harhove a 21. januára v Žďari. Zdravotný stav bol prajný, len brušný týfus vzal väčšie rozmery vo vojenských nemocniciach stolice medzi ranenými a chorými vojakmi, ktorých priviezli z bojišťa. Koňský svrab, dovlečený z priestoru válečných operácií, vystúpil v šiestich obciach, ale len v jednotlivých pádoch. Dobytčí obchod bol za celý čas slabý. Prosbu niektorých občanov Lubice, aby mesto Lubica pretvorila sa vo veľkú obec, ministerstvu vnútra stolica predostre s odmietajúcou mienkou. Nedeckého okresného notára Valenta Iglára po 40-ročnej službe prepustila stolica na odpočinok s ročnou penziou 3560 korún. Veľkej obci Švedlér zo stoličnej sirotskej pokladnice odhlasovali 20.000 korunovú požičku na 32-ročné splácanie. Do stoličného stáleho výboru na miesto zosnulého Ondreja Andreidesza vyvolili Edmunda Schürgera, farára batizovského. Následkom zrušenia volby v gelnickom okrese, nová volba do stoličného výboru vypísaná je na 3. mája.

O obyvateľstve stolice povedal podžupan, že ono i v deviatom mesiaci vojny s oddanou vytrvalosťou a vlasteneckou obetavosťou koná svoje povinnosti v službe veľkých záujmov krajiny, spoločenstvo spišské ale neunavnou horlivosťou, silnou vôľou pokračuje vo vznesenej práci ulavenia bolasti dostalých rán, poskytnutím milodarov, napomáhaním rodín narukovaných, podporovaním vdov a opatrovaním chorých a ranených vojakov v tom pevnom presvedčení, že naša uhorská vlasť musí žiť a kvitnúť.

Stoličný výborník.

Nemocnice so 70.000 posteľmi v Hornouhorsku.

V 14. hornouhorských mestách zariadia nemocnice so 70.000 posteľmi. Vystavné útraty obnášajú okolo 20. millionov korún. Čo sme v časoch pokoja napriek dihoročnému proseniu a žobraníu nemohli docieľiť, prinesie nám to vojna bez vysielania deputácie, bez prosby a primlavy. Nové nemocnice, ktoré teraz v prvom rade slúžiť majú za epidemické nemocnice a pozorujúce stanice, umiestnia v nasledujúcich mestách:

Satmár s 3000, Debrecín s 3000, Ungvár s 2000, Munkáč s 3000, Miškovec s 5000, Niredháza s 5000,

Šátoraljaujhel s 3000, Košice so 4000, Lučenec s 2000, Žilina s 5000, Nitra s 3000, Ružomberok s 2000 a Baňská Bystrica s 3000 posteľmi.

V spomenutých mestách sriadili v rozličných miestnostiach ešte aj dočasné nemocnice s 27.000 posteľmi. Novosriadené nemocničné osady tvoria veľké kolonie, ktoré sú podobné malým mestám a sú opatrené s kanalizáciou, s vodovodom a elektrickým osvetlením. S dotýčnými železničnými stanicami spojené sú osobitnými koľajnicami tak, že nemocničné vlaky šibovaf môžu rovno pred nemocnice.

Všetci na bojišti ranení alebo onemocnení vojaci dostanú sa najprv do tých nemocníc, kde ostanú za päť dní pod pozorovaním a opatrovaním. O kúpele a iné očisťujúce miestnosti, ako aj o nové šatstvo postarané je všemožným spôsobom. V týchto nemocniciach na ranených vojakoch príležitostne prevedené budú aj potrebné operácie. Vojaci, na ktorých zbadajú nákazlivú chorobu, hneď sa oddelia; na čele týchto nemocníc stojí vládný komisár, najviac župan dotýčnej stolice, týchto ústavov hlavnou úlohou je: prekaziť rozvláčanie epidemických, chytľavých nemocí, povstálých následkom vojny.

CHYRNIK.

Dedič trónu v Bukovine. Následník trónu arciknieža Karol Franc Jozef v sprievode generála Pflanzera-Baltina prišiel do Černovic, kde ho na nádraží vítali zemský náčelník gróf Meran a generál Marschall. Dedič trónu za dlhší čas meškal na východnom fronte, kde z jednej vzducholode za dlhší čas s pozornosťou spravoval práve započatý delostrelecký boj. Vrátiac sa do mesta následník trónu prijal náčelníkov vrchností, kňazov a početné popredné deputácie. Dedič trónu precestoval východnú Bukovinu, kde ho všade okázale vítali.

Arciknieža Salvator v Ružomberku. Arciknieža Salvator v sprievode dvorného majstra baróna Léderera, majóra Brinzeyho a plukovního lekára dra Wimmera 17. apríla navštívil ružomberskú vojenskú pozorovaciu stanicu, ktorá je jednou z najväčších vojenských nemocníc monarchie. Arciknieža Salvatora na železničnej stanici privítal fõišpán stolice liptovskej dr. Árpád Kiszely. Arciknieža po vypočutí zprávy vojenského veliteľa s nadžupanom na automobile zaviezol sa na pozorovaciu stanicu. Tu najprv obzrel si operačnú sieň, v ktorej hlavný lekár ranhojič dr. Schulteis práve operoval jedného vojaka. Arciknieža dlhšie sa shováral s hlavným lekárom a podrobne obzrel si zariadenie operačnej siene. Z pozorovacej stanice zaviezol sa do nemocnice ružomberského Červeného Kríža a odtiaľ do vojenskej nemocnice textilnej fabriky. Tu obzrel si aj textilnú fabriku, potom sa vrátil na železničnú stanicu, v jedálni ktorej fõišpán Kiszely ku počte arcikniežata dal obed. Arciknieža popohudní o

poldruhej hodine na osobitom vlaku odcestoval z Ružomberka. Főispán Kiszely po Štrbu odprevadil vysokého hosta, ktorý opätovne vyslovil svoju spokojnosť nad všetkým, čo v Ružomberku zkusil.

Dar kardinála knieža-primasa nemocniciam. Kardinál knieža-primas dr. Ján Csernoch od počiatku vojny ostrihomskej arcibiskupskej nemocnici Červeného Kríža na zaopatrenie tam ležiacich ranených a chorých vojakov daroval 16.188 korún. Na podobnú dobročinnosť kardinál knieža-primas obetoval tiež veľké obnosy a medzi tými len na vojenské nemocnice obrátené jeho milodary prevyšujú 100.000 korún.

Z biskupstva spišského. Lipt.-sv.-mikulášskeho dekana-farára dr. Jozefa Kozsára na miesto nebohého Jozefa Krasnecza vyvolili za úda ústredného výboru kňazského penzijného fondu. — Praepošt-kanonik dr. Anton Kurimszky na válečné ciele Katolíckeho Karitátu a na Červený Kríž obetoval po 150 korunách.

Na čo obracajú katolícke kňazské majetky? Satmársky biskup dr. Tibor Boromisza minulého roku na dobročinné ciele obetoval 295.773 korún. — Kaločský arcibiskup dr. Árpád Várady na ciele kaločského panského kasína dal 1000 korún. — Trnavský arcibiskupský námestník Pavel Jedlička na válečné ciele Katolíckeho Karitátu zase obetoval 100 korún. — Spisovateľský spolok veľkováradských klerikov pre oslepnutých vojakov vo vojne a pre vdovy a siroty vojakov obetoval po 150 korunách.

Smrť. Prepošt Anton Párvy, kanonik jágerskej arcikapituly v 79. roku svojho života v Jágrí zomrel. Zosnulý bol starším bratom spišského biskupa Alexandra Párvyho. Telesné pozostatky zosnulého vo štvrtok predpoludním uložili na večný odpočinok.

Hrdinská smrť nemeckého kňaza. Katolícky duchovný Teodor Sinemus, ktorý v nemeckej armáde bojoval v Karpátoch, zomrel pri jednom bajonettovom šturme hrdinskou smrťou. Pred vypuknutím vojny učinkoval Sinemus ako missionár v Južnej Amerike, jeho plápolajúca láska k vlasti premohla ale všetky prekážky a v októbri navrátil sa do svojej vlasti. Zaraz sa hlásil ku konaniu služby, a keď ho neposlali na bojište, lež prideliť do Mnichova, sám sa pýtal na bojište.

Vyliečené kone gazdom. Jednou prekážkou skončenia gazdovských prác na čas je tá okolnosť, že vojsko veľmi mnoho koní vzalo gazdom. Vojenské vodcovstvo uzavrelo, že pre choré a ranené vojenské kone zariadili nemocnice, v ktorých vyliečené, ale do vojny nesúce kone za ľavnú cenu budú predávať gazdom. V Uhorsku zariadili 42 takýchto nemocníc, v ktorých opatrujú priemerne asi po 500 koní. Z týchto nemocníc dosiaľ 3186 koní predali gazdom.

Protí furmanom — sdieračom. Minister vnútra vydal nariadenie, v smysle ktorého furmani pri prevážaní náradia presťahujúceho sa obecnstva ani v terajšom válečnom čase nesmú žiadať nepomerne veľkú plácu za furmanku, lebo v protivnom páde budú tres-

taní a nakoľko by prestúpenie tohto nariadenia nepadlo pod prísnejšiu pokutu, vinníkov možno odsúdiť až na 15 dní zavretia a na 200 korún peňažnej pokuty. Posúdenie takéhoto priestupku v Budapešti patrí do kruhu účinkovania štátnej polície a na vidieku do kruhu účinkovania administratívnej vrchnosti.

Maximálna cena mäsa. Predstavenstvo mesta Aranyosmarótu (st. tekovská) cenu kilogramma hovädziny najlepšej jakosti ustálilo v 1 korune 60 halieroch. Toto je najlacnejšia cena mäsa v celej krajine. Na plnenie o maximálnej cene mäsa znejúceho nariadenia prísne dozerajú. Jedného mäsiara, ktorý kilogramm hovädziny predal za 2 koruny, odsúdili na 100 korún peňažnej pokuty.

Núdz a chlieb v Taliansku. Z Milana oznamujú: V provincii Apulia pre núdzu o chlieb boly hlučné demonstrácie. V Ginose ľud vypovedal všeobecný štrajk. Dvetisíc demonštrantov tiahlo ku jednému mlynu, dolámali stroje, odvliekli zásobu pšenice a múky, niekoľkí demonštranti vnišli do kancelárie a ukradli 60.000 lír. Policajtov obsypali kamením a dvaja karabinieri boli ťažko ranení. Zo susednej obce viac sto vojakov pribehlo do Ginosa polícii na pomoc. Aj do iných obcí provincie poslali vojsko, aby znemožnilo demonstrácie pre chlieb.

Vyznačená kaprál-slečna. Slečna Maria Bognár, dobrovoľný kaprál, ktorá teraz doplnila 18. rok života svojho a u 69. pešieho pluku hlásila sa k dobrovoľnej službe, od jeho veličenstva kráľa dostala diamantami vyloženú náprsnú ihlu s podobizňou jeho veličenstva. Maria Bognár vyznačila sa v bojovnej čiare v boji proti Srbom.

V Rusku válečných zajatcov použijú k prácam. Zo Stockholmu oznamujú, že na ruskej ministerskej porade minister vnútra zasadil sa za to, aby válečných zajatcov, vzhľadom na veľký nedostatok pracovných síl, použili ku poľnohospodárskym a verejným prácam a mzdu aby im ustálil čim najmenšiu. Ministerská porada už prv bola uzavrela, že v kamenouhelných baniach pozdĺž rieky Dona bude zamestnávať válečných zajatcov.

Zvolenská stolica za narukovaných. Z Baňskej Bystrice píšú: Stoličný výbor, sriadený k podporovaniu rodín narukovaných, doteraz obdržal na pomocné ciele 44.355 korún.

Z biskupstva prešovského. Prešovský gr.-katolícky biskup dr. Štefan Novák, poráčskeho grécko katolíckeho farára Alexandra Bacsinszkeho vymenoval za dekana dolnospišského dekanátskeho okresu.

Narukovanie landšturmistov. V stredu, 21. apríla, bolo vydané nariadenie, ktorým sa roku 1891. a 1895. narodení landšturmisti povolávajú pod zbraň. Z nariadenia vynímame nasledovné: Všetci ku landšturmu povinní uhorskí štátni občania, ktorí sa r. 1891. a 1895. narodili a na prehliadkach landšturmu od 18. februára do 14. marca alebo na neskoršej pozatýmnej prehliadke boli uznaní za súcich ku zbrannej službe pri landšturme,

nakoľko sú dľa mena nie oslobodení, majú 15. mája r. 1915. narukovať ku aktivnej službe pri landšturme. Tí uhorskí štátni občania, ktorí na základe ich dobrovoľného prihlásenia sa boli už odobrání ku spoločnej armáde, alebo ku honvédstvu, bez ohľadu na rok ich narodenia, tiež 15. mája majú narukovať. Mimo týchto tiež na 15. mája povolali tých ku službe pri landšturme povinných bývalých náhradných rezervistov, ktorí počas svojej vojnovinnosti neboli povolani k abrichtovaniu a takto nie sú vojensky vycvičení; ďalej tých vysvätených kňazov, ktorí povolanie z bársjakej príčiny neplnia.

Púť do Svatého Križa. Všetkým milým bratom a sestram v Budapešti a na okolí dávame na známosť, že Budapeštiansky Katolícky Delnícky Kruh v sobotu dňa 8. mája 1915. usporiada púť do Svätého Križa s nasledovným poriadkom: Dňa 8. mája ráno o pol 6. hodine nech je každý na Západnom nádraží (Nyugati Pályaudvar), aby si mohol kartu kúpiť na vlak po stanicu Dorog. Karta do Dorogu a zpatky stojí 2 K 10 hal. Odchod vlaku ráno o 6. hodine 10 minútach. Do Dorogu prideme o pol desiatej; tu v chráme Božom účastnými sa staneme sv. požehnaní, po čom pohneme sa na milosné miesto, kam dorazíme popoludní o pol piatej hodine. Do večera tohoto dňa trvá sv. spoveď, večer ale vybavíme si pobožnosť na Kalvárii. Na druhý deň 9. mája (v nedeľu) ráno na milostnom mieste bude sv. spoveď, sv. omša a kázeň. Ráno o 9 hodine v mene Božom vrátíme sa do Budapešti. — Jan Krajčí, riaditeľ, Jozef Peés, modleník.

Hrdinskí honvédi 9. košického pešieho pluku. Zpomedi honvédov 9. košického pluku pre hrdinské a smelé držanie sa pred nepriateľom hlavné veliteľstvo vyznačilo nasledujúcich: Striebornú medailu hrdinskosti I. triedy dostali: strážmajstri Georg Szelezsán, Gustav Thera a Ján Bittó. Striebornú medailu hrdinskosti II. triedy dostali: strážmajstri Imrich Lechner a Ján Komjáthy; fireri Jozef Komlós, Štefan Makkai, Ondrej Göresös, Ján Takács, Viktor Kuszi, Ondrej Posch, Ludvík Kerekes, Ján Zsakarovszky, Julius Plenczner a Georg Demkó, jednoročný dobrovoľník kaprál Béla Andorkó, kaprál Ján Kusnyirik, jednoročný dobrovoľník chovanec lekársky, tit. kaprál Tomáš Drács, kapráli Ondrej Bányász a Ondrej Bicsok, honvédi Béla Scholtz, Peter Zkutni, Imrich Vanyó, Móric Feldmann a J. Nagy.

Vyznačení Spišiaci. Velkoslavkovský rodák Daniel Fábry, strážnajster 15. husárskeho pluku, pre svoje hrdinské držanie sa pred nepriateľom vyznačený bol so striebornou medailou hrdinskosti II. triedy. Gúzdanský rodák Lev Prokopovits, nadporučík 39. pešieho pluku, a kézmarský gymn. professor Kornel Gotthard, poručík 66. pešieho pluku, pre svoju hrdinskosť od jeho veličenstva kráľa dostali odznak chvály (Signum Laudis) s válečnou ozdobou. Hlavné veliteľstvo armády dr. Engena Beneho, mestského lekára gelnického, pomocného lekára landsturmistského, prideleného k zdravotníckemu ústavu 39. pešej divízie na bojišti, mimo radu povýšilo za landsturmistského hlavného lekára.

Chýry zo Spiša. Franc Martinecz, professor levočskej štátnej hlavnej reálky, trafený nepriateľskou guľkou, v 33. roku života svojeho hrdinou smrťou zomrel na severnom bojišti. Tam padnul i olšavský rim.-kat. učiteľ Ján Richnavsky; oplakáva ho mladá vdova a dve nedospelé siroty. V Tatranskej Lomnici 25. marca zomrel v 27. roku života svojego nadporučík Fridrich Schuller následkom ťažkej choroby, nadobudnutej v mnohých a ťažkých únavách. Zosnulý hrdina, ktorého pochovali vo Veľkej Lomnici, narodil sa vo Viedni. — Krompachský učiteľ Jozef Farkas dostal list od Teodora Farkasa, v ktorom píše, že je v ruskom válečnom zajatí v Taškente v Ázii. Honvédskeho kapitána Matejovi Bobestovi podarilo sa ujsť z ruského zajatia a medzi všelijakými protivenstvami v nedeľu veľkonočnú navrátil sa do svojej domoviny: do Levoče. — Spišskobelanský rodák, nadporučík Alex. Gabriel pre hrdinské držanie sa pred nepriateľom dostal vojenský záslužný kríž III. triedy s válečnou ozdobou. Bývalému kézmarskému žandárskeho poručíkovi Eugenovi Izsóvi, ktorý sa sám pýtal na bojište, pre hrdinské držanie sa pred nepriateľom vyslovené bolo najvyššie chváliace uznanie. Náš spišský Henrik Römer, poručík 25. pešieho pluku, syn hlavného horára kniežata Hohenlohe, pre hrdinské držanie sa pred nepriateľom v decembri obdržal odznak chvály (Signum laudis) na stužke vojenského záslužného kríža a neskorej zase vojenský záslužný kríž II. triedy s válečnou ozdobou. Béla Licskó, rezervný poručík 11. honvédskeho peš. pluku, magurský advokát Kat. Lud. Jednoty, za svoje verné a svedomité služby na bojišti mimoriadne povýšený bol za nadporučíka. — Podžupan spišskej stolice na veľkonočné dary vojakov sossbieral 1279 korún 61 halierov. Novoveskej rezervnej nemocnici istý nemenovaný poslal 50 korún. Barónka Wildburg v kézmarských nemocniciach umiestneným vojakom ako veľkonočný dar darovala 1000 cigariet. Katarína Mudrák z Mafašoviec krajiniskému spolku Červeného Križa poslala 20 korún. — Starolubovenského zosnulého hlavného slúžneho Štefana Jancsó, ktorý žil 46 rokov, pochovali vo veľkonočný pondelok pri veľkej sústrasti v Koritniku. Na pohrabe súčasťníci sa: nadžupan Wieland, podžupan Neogrady, viacerí kanonici spišskej kapituly a viacerí slúžnovci. Pohrabné obrady s veľkou assistenciou konal kanonik dr. Martin Pirhalla, ktorý v káplnke peknými slovami odobral sa od nebohého. Pri hrobe rečnil levočský hlavný slúžny Gustáv Görgey a starolubovenský dekan farár Ján Csumitta v mene starolubovenského slúžnovského okresu. — V Magure po príjemných, teplých jarných dňoch 11. apríla v noci navrátila sa zima. Dňa 12. a 13. apríla napadlo snehu na 12 centimetrov.

Hrdinská smrť účtovníka. Ružomerský rodák Franc Královenszky, rezervný zástavník 67. pluku, účtovník popradskej Ludovej Banky, 21. marca v 23. roku života svojego hrdinou smrťou zomrel v Karpátoch.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Krestana!»

Lopašov (Nitr. stol.)

P. P. J. K. Velebný Pán Redaktor! Prosím o uverejnenie týchto riadkov v našom «Kresfane».

Naša v Nitrianskej stolici ležiaca obec tešila sa s tým, že keď na okolí už mnoho sa počítuje na bojišti padlých, z lopašovských bojovníkov ešte nebolo obety. No srážky veľkonočné vyžiadali veľké obete, totiž sedem ranených a onemocnených, traja ale hrdinskou smrťou zomreli, a sice: Rudolf Galta, Jozef Hornák a Melicher Iamrich. Tento posledný guľou do hlavy strelený v Tropave zomrel 10. apríla. Jeho otec Imrich s nevestou, nebožtíka ženou, so synom a s Jánom Hanákom čo svokrom nebožtíka, odcestovali na pohrab a potom s veľkými trovami dovezli ho do rodiska, kde vystretý navštívený bol od veľkého množstva okolitého a tunajšieho ľudu. V nedeľu, 18. apríla, mal pohrab. Páni a panie ku pohrabu dovezli sa na kočoch, mnohí zase na vozoch. Do 20 vojakov, čo boli na urlaube, i z ďalekých dedín prišli odniesť rakev na cintorín a tie krásne vence, ktoré obec a v Lopašove prekvitajúce mnohé spolky, hrdinovi vlasti venovali. Vyše päť tisíc ľudí sa síšlo poslednú úctu mu preukázať, a keď po hrabné obrady odbavoval miestny dekan preveleb. pán Ferdinand Sándorfi, pri čom pomáhali mu susední páni farári: vel. pán Alojz Behunek, Augustin Vávra, Pavel Kottvár a vznešenou rečou ocenil hrdinstvo nebožtíka, a obetavosť rodičov, ktorí si ho domov doprevadili, oko neostalo bezslzné a srdce bez pohnutia. Potom ho s hudbou vprevadili na cintorín a pochovali na najkrajšie miesto pod päťstoročnými lipami.

Ľudia si povrávajú, že takého pohrabu na celom okolí ešte nikdy nebolo. Nech Boh dá pokoj a svätý odpočinok hrdinovi vlasti zvečnelému a poteší rodičov zarmútených!

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!

Dukáty v rane.

Vojenski operatéri z rán postrielených vojakov vytiahli už mnoho všelijakých vecí a rozličných nábojov, ale na to ešte sotva bolo na svete príkladu, aby vo vojne volakto bol býval ranený zlatým nábojom. Kdežto toto sa pritrafilo — ako francúzsky časopis «Matin» píše — v jednej pri rieke Aisne svedenej bitke, lebo vojak jedného francúzskeho pešieho pluku skutočne zlatým nábojom bol ranený. Menovaný francúzsky časopis o tomto ozaj zaujímavom a temer neuveriteľnom prípade píše:

Dotyčného francúzskeho vojaka výstrel trafil na stehne a guľa aj zostala v rane. Lekárovi, ktorý raneného vojaka vzal pod opateru, zrazu ostaly ústa otvorené, keď skúmal ranu. V rane totižto zbadal jakúsi žltú, ligotajúcu sa vec, ktorá sa hneď na prvé videnie zdala zlatou. Hneď sa i pribral ku odstráneniu náboja z rany a čoskoro veľmi ľahko vybral z rany dva dvadsaťfrankové dukáty, ktorých podoba sa len nepatrne zmenila a sotva bola poškodená. Onedlho nato — roz-pamätajúc sa na prežitú udalosť — ranený vojak vedel aj vysvetliť, ako sa mohlo stať, že Nemci strelili doňho dvadsaťfrankové dukáty.

Stotina patričného raneného vojaka zaplavená dažďom nemeckých guľ ležala na zemi a medzi tým súdruh vedľa neho bol aj ranený; jedna nemecká guľa ho trafila práve do prostriedku tela, tak okolo žalúdka. Zvykom tohto postrieleného vojaka ale bolo, že peniaze nenosieval v tobolke, lež pod bočným remeňom práve na tom mieste, kde ho výstrel trafil. Nepriateľská guľa teda vrazila do súdruhových peňazí, rozhodila ich, medzi čím dva dukáty jemu vrazily do stehna a aj zostaly tam. Vec len takto možno pochopiteľným spôsobom vysvetliť.

Starajte sa o chudobné rodiny bojujúcich!

▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲
Šijací stroj
 Na pohodlné malé čiastočné splácanie predáva
FRANZ BAUMGARTEN
 Budapešť, VII., Rózsa-u. 27.
 Telefon József 33-72.

▼▼▼▼▼▼▼▼▼▼
Za šľosiarskych učňov
 príjmu sa traja chlapeci z dobrého domu. Poštový kolok k odpovedi má pripojený byt. — Leopold **Pozsgay** Budapešť, VIII., Német-utca 16. číslo.

Pýtajte si

zdarma a franko môj hlavný ceník opatrený so 4000 vyobrazeniami hodín, zlatého a strieborného tovaru, hudbných nástrojov taktier tovaru z ocele a kože, ako aj rôznych toaletných a iných v domácnosti potrebných článkov, zbrane atď.

Prvá dielňa hodín
Ján Konrad

c. a k. dvorný zásielca
 Bräx číslo 717. (Čechy.)
 Nicklové-Roskopf hodinky K 3-90; 4-20; 5-
 Strieborné hodinky K 8-40.
 Nicklový budiček K 2-90.
 Budiček s duplovaným zvonom K 4-
 Zasielanie s poštovou dobierkou. Žiadne riziko. Zámena povolená alebo návrat penazí.

51 rokov v obchode, vyzkúmane dobrá osada na kosy.
 Nikto nikdy nemal lepšej kosej, ako je naša

Bazilika zlato-kosa.

Nesľubujeme nebo a zem, každému ale, kto s dôverou obráti sa ku nám, pošleme takú trvanlivú oštriu zlatú kosu, za ktorú nás požeňovať bude. Tieto kosy už od 50 rokov rozposielame najväčším pántvam a mnoho tisíc hospodárom. Zárukou dobre stojíme za každú kosu a nesodpovedné zameníme zdarma. — Cena jednej «Bazilika zlatej kosej» s poštovou dobierkou:

	70	75	80	85	90	95	100	110 cm.
Cena 1 kosej	2-20	2-30	2-40	2-50	2-60	2-70	2-80	3-20 kor.

Cena 1 kusa Bazilika diamantovej osielky 1-50 kor. Takej nikdy nebolo. Zvláštne upozornenie pre sbierateľov kupcov na kosy. Pri kúpe 10 kusov kós 1 kus pošleme zdarma. Pri kúpe 30 kusov, zdarma pošleme 3 kusy alebo jeden výborný 6 výstr. revolver, alebo jeden opravde postriebrený metalový kríž. Prosíme na každý pád žiadať si náš veľký obrázkový ceník. Zdarma ho pošleme a každému spôsobíme s ním veľkú radosť. — K dostaniu v obchode: **Jozef Marosi a Syn.** Esztergom 15. číslo. 51 ročná osada na kosy a veľký obchodný dom.

